



KONKURENTSIAMET

Kristiina Alliksaar
Kultuuriministeerium

Teie: 16.05.2024 nr 1-12/623-1

Meie: 14.06.2024 nr 1-7/2024/24-031-2

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: min@kul.ee.

Konkurentsiameti arvamus meediavabaduse määrusest

Austatud kantsler

Edastame oma esialgse tagasiside meediavabaduse määruse (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1083, edaspidi määrus) kohta ja selle võimalikust mõjust konkurentsiseadusega (edaspidi KonkS) reguleeritud valdkonnale.

Määruse eesmärk on tagada kiiresti digitaliseeruval ja areneval meediamaaastikul meediavabaduse ja pluralismi kui demokraatia ja õigusriigi põhimõtte kaitse ning vältida poliitilist või majanduslikku sekkumist ajakirjanike ja meedia tegevusse.

Kokkupuutepunkt konkurentsiameti pädevusse jääva valdkonnaga on seotud meediaturu kontsentratsiooni hindamisega. Konkurentsiamet teeb seda KonkS-is reguleeritud koondumise kontrolli (KonkS § 19 ja järgnevate paragrahvid) raames. Seejuures lähtub Konkurentsiamet koondumisele hinnangu andmisel vajadusest säilitada ja arendada konkurentsi, võttes arvesse kaubaturgude struktuuri ning tegelikku ja potentsiaalset konkurentsi¹. Konkurentsiameti koondumiste kontroll on seega mõeldud konkurentsi seisukohast kahjulike koondumiste välja sõelumiseks ning seda eesmärki kannab ka koondumiste kontrolli menetluses rakendatav analüüs.

Isegi, kui määruses sätestatakse vajadus hinnata kontsentratsiooni meediaturul, on selle eesmärgiks hoida ära ühinemised ja omandamised, mis võivad avaldada olulist mõju meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusse. Määruse artiklis 22 on sõnaselgelt öeldud, et: *Käesolevas lõikes osutatud meediaturu kontsentratsiooni hindamine on eraldiseisev liidu ja riigisisese konkurentsiõiguse valdkonna hindamistest, sealhulgas ühinemiskontrolli normides sätestatud hindamistest. See ei piira vajaduse korral määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 21 lõike 4 kohaldamist.* Seepärast leiame, et määruse ja KonkSi eesmärgid ei ole kattuvad. Ka on oluline hoida nii terminoloogilist kui ka sisu selgust.

Eelnevast tulenevalt leiame, et meediavabaduse määrus ei nõua ilmtingimata KonkSi

¹ Vt KonkS § 22 lg 1.

muutmist.

Mööname, et määruse rakendamine võib kaasa tuua kahekordse teatamiskohustuse, kus Konkurentsiamet teostab koondumiste kontrolli KonkSi alusel² ja määruses sätestatud meediaturgude kontsentratsiooni hindamist teostab mõni teine asutus. Leiame, et selline paralleelanalüüs ei ole siiski valdavalt problemaatiline, kuna analüüsi eesmärgid on erinevad nii sisult kui ka menetluslikult. Kui Konkurentsiameti analüüsi kohaselt ei ole koondumine KonkSi alusel lubatav, siis Konkurentsiamet keelab koondumise³ ja seda sõltumata määruse alusel tehtud analüüsi tulemitest. Problemaatiline võib siiski olla vastupidine olukord. Näiteks, kui leiab aset meediaturu koondumine, mis ei allu Konkurentsiameti poolsele koondumiste kontrollile⁴ või mis küll allub koondumiste kontrollile, aga mille keelamiseks KonkSi alusel alust ei ole, sest koondumine ei kahjusta konkurentsi kaubaturul, samas näitab määruse alusel teostatud analüüs, et koondumisel on või võib olla meediavabadust kahjustav mõju. Et sellised situatsioonid ei tuleks tulevikus ootamatult, tasuks need läbi kaaluda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

² Eeldusel, et täidetud on KonkS § 21 lg 1 sätestatud piirmäärad.

³ KonkS § 27 lg 2 (2) alusel.

⁴ KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.